

**POLSKA KOALICJA PRZEMYSŁOWA NA RZECZ
OPAKOWAŃ PRZYJAZNYCH ŚRODOWISKU "EKO-PAK"**

Stowarzyszenie zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000144806

ADRES DO KORESPONDENCJI:

ul. Emilii Plater 47, 00-118 Warszawa
Tel.: (0-22) 652-16-22, 652-16-20
Tel./fax: (0-22) 620-99-74
e-mail: eko-pak@eko-pak.com.pl

Warszawa, dnia 11 października 2004 r.

L.dz. 78/W/2004

**Szanowny Pan
Roman Jagieliński
Przewodniczący
Podkomisji nadzwyczajnej
do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy
o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców
w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami
oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej**

**Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
Komisja Gospodarki/
Komisja Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
ul. Wiejska 4/5/8
00-902 Warszawa**

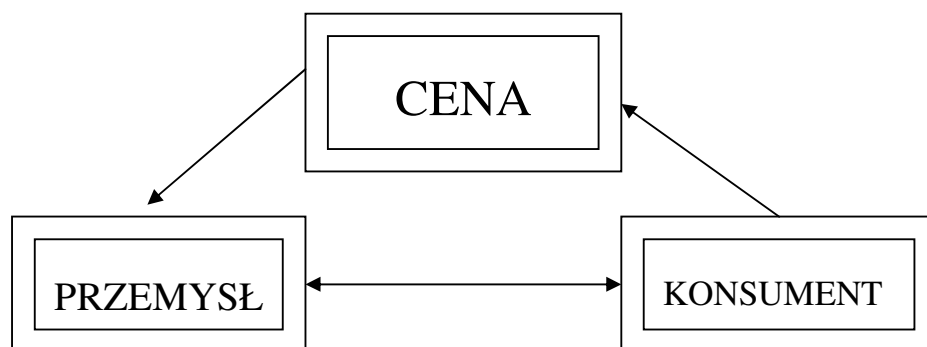
Dotyczy: rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (druk nr 3211)

Memory Panu Przewodniczącemu

Wobec burzliwej dyskusji w sprawie propozycji rządu wobec propozycji rozliczania obowiązku kategorii wielomateriałowej wg surowca dominującego w składzie danego opakowania, która odbyła się na posiedzeniu Podkomisji w dniu 7 października **pragniemy w pełni podtrzymać nasze stanowisko w tej sprawie** przekazane w piśmie do Pana Przewodniczącego z dnia 5 października br. (l.dz.74/W/2004), które zostało wysłane do wiadomości pozostałych członków Podkomisji. Jednocześnie poniżej przekazujemy dodatkowe argumenty.

I. Kto ma jaki interes?

Bezpośrednim partnerem przemysłu są konsumenci. To oni w przygotowywanych przez firmy badaniach mówią o swoich potrzebach, preferencjach, a nawet zachciankach. Producenci opakowań są jedynie dostawcami tego, czego w imieniu konsumentów żądają od nich firmy. Cena produktu jest stosunkowo istotna przy tzw. produktach szybko zbywalnych, ale musi to być cena *fair*. I taka jest istota kontaktu pomiędzy branżą przemysłową a konsu

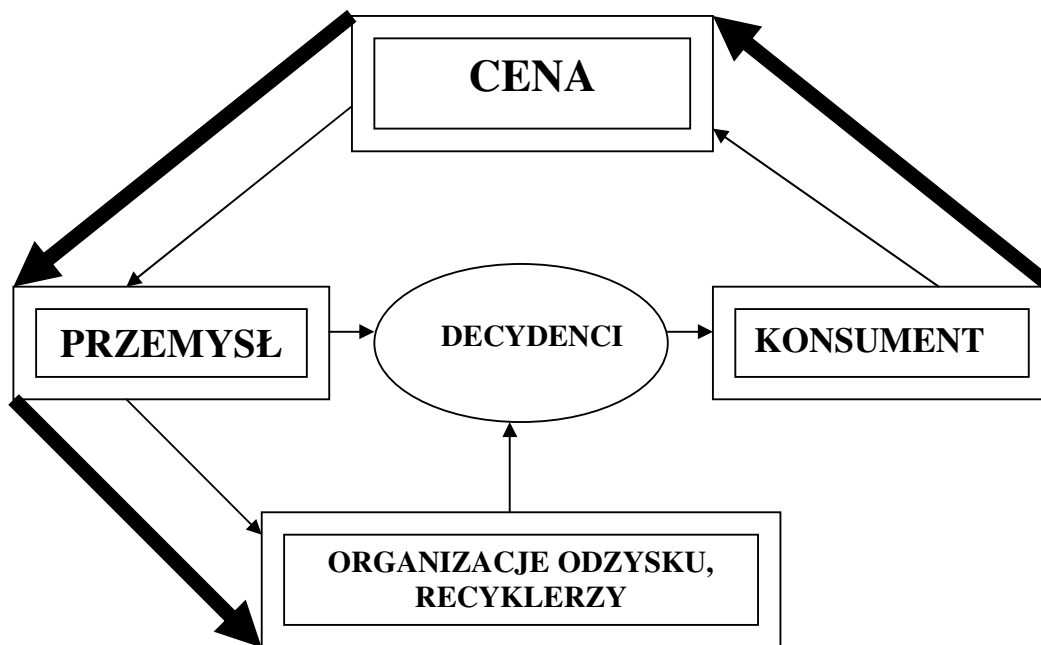
Ponadto, w finalnej cenie, którą płaci konsument znajdują się wszystkie inne koszty obowiązkowo płacone przez przedsiębiorców, w tym za realizację obowiązku recyklingu. W roku 2003 było to ok. 70 mln.zł.

Z informacji przekazanych nam przez Pana Przewodniczącego wynikało, że w posiedzeniach Podkomisji powinny uczestniczyć organizacje reprezentujące interesy poszczególnych branż: izby gospodarcze, związki, stowarzyszenia. Tymczasem w dniu 7.10 uczestniczyli i zabierali głos w dyskusji prezesi organizacji odzysku, tj. bezpośredni szefowie tych firm, które za tzw. opłatę recyklingową przejmują od przedsiębiorców ich obowiązek w zakresie recyklingu oraz przedstawiciele firm zajmujących się gospodarowaniem odpadami oraz samym recyklingiem. Warto zwrócić uwagę, że na sali było 5-ciu przedstawicieli zarządów organizacji odzysku reprezentujących konkretne interesy swoich akcjonariuszy: PSR, Eko-Punkt, Biosystem, Branżowa O.O., Rekopól, a także przedstawiciele innych branżowych organizacji odzysku.

Zgodnie z art. 5 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców przedmiotem działania organizacji może być wyłącznie działalność związana z organizowaniem, zarządzaniem lub prowadzeniem przedsięwzięć związanych z odzyskiem, a w szczególności recyklingiem odpadów, a także edukacja ekologiczna. Jednocześnie, na ogół są to podmioty prywatne – spółki akcyjne, których akcjonariusze są nastawieni na generowanie zysku.

Wg danych GUS na selektywną zbiórkę odpadów w Polsce w 2002 roku wydano ok. 20 mln zł. i jedynie niewielki procent tej kwoty pochodził ze wsparcia udzielanego przez organizacje odzysku. Z kolei wartość rynku przejmowania obowiązków od przedsiębiorców oraz recyklingu szacowana była w 2003r. na ponad 70 mln zł. To wyraźnie obrazuje skalę interesów organizacji odzysku i firm z branży recyklingowej. Z naszych informacji wynika, że tylko dwie organizacje odzysku, wobec 32 na rynku wspierało selektywną zbiórkę odpadów w gminach. Pewien dysonans jest widoczny - można realizować albo zysk akcjonariuszy albo misyjne cele społeczne.

Organizacjom odzysku i recyklerom zależy na jak najszerszym strumieniu gotówki płaconej przez przemysł, bo to determinuje skalę i poziom ich *Eldorado*. Przemysłowi natomiast zależy, aby nałożone prawem obowiązki zrealizować, ale nie najdroższym kosztem, jak chcą organizacje odzysku i branża recyklerska, tylko kosztem *fair*, w granicach akceptacji konsumentów.

Zgodnie z zasadą *zanieczyszczający płaci* przemysł będzie płacił, ale nie zgodnie z partykularnym interesem branży odzysku i recyklingu – tj. im więcej, tym lepiej (na powyższym wykresie strzałki grube), tylko zgodnie z rozsądnym interesem konsumentów – tj. tyle, ile trzeba (strzałki cienkie).

Nadmierne, nieograniczone (głód strumienia finansowego do utrzymania struktur zarządzania w organizacjach) i nieuzasadnione (brak odpowiednich przepisów w UE, o czym wyraźnie wspominaliśmy w poprzednim piśmie) apetyty tej wąskiej branży spowoduje bezsensowny wzrost cen płaconych przez konsumentów, który w prosty sposób znajdzie odzwierciedlenie w politycznych rankingach popularności.

Rozmawiajmy, dyskutujmy i dochodźmy do porozumienia. Ale nie forsujmy bezsensownych rozwiązań, które faktycznie nie mają nic wspólnego z ochroną środowiska, jedynie wsparciem niektórych branż.

II. Opakowania wielomateriałowe

Oto kilka danych rynkowych oraz szacunkowych, które naszym zdaniem obalą populistyczne hasła, które tak intensywnie padały na poprzednim posiedzeniu Podkomisji.

Przede wszystkim nie jest prawdą, że na wysypiskach urosną góry kartonów oraz nie jest prawdą, że propozycja rozliczania obowiązku recyklingu i docelowo odzysku wg materiału dominującego w danym opakowaniu jest dbaniem o przedsiębiorców, a nie o środowisko. Będzie dokładnie odwrotnie. Realizacja rządowej propozycji spowoduje, że:

- ogólna ilość odpadów się zmniejszy, bo więcej odpadów poddanych zostanie recyklingowi (w innych kategoriach są wyższe poziomy recyklingu),
- uniknie się horrendalnie kosztownej i dlatego bezsensownej selektywnej zbiórki różnych papierków, torebek i kapsli,
- nie będzie wątpliwego z punktu widzenia kosztów ich odzysku (więcej w odzysk trzeba by włożyć – surowców, energii - niż się tego odzysku otrzyma, np. w postaci energii), z kolei recykling opakowań ze szkła, plastiku, czy papieru ma a sens z punktu widzenia bilansu ekologicznego,
- odzysk i recykling papieru może być zaliczony do wypełniania kryteriów Dyrektywy, a odzysk i recykling odpadów wielomateriałowych nie,

Ponadto badania dowodzą, że opakowania wielomateriałowe, nawet jeśli nie są po użyciu poddawane recyklingowi są mniej uciążliwe dla środowiska, niż inne odpady czy opakowania wyprodukowane z jednego surowca.

Gdyby kartony z jakiegoś powodu trafiłyby na wysypisko, warto zauważyć, że w przeciwieństwie do innych odpadów, np. chemicznych czy medycznych są neutralne dla środowiska, nie zawierają bowiem substancji szkodliwych, negatywnie migrujących do gleby. na Papier, który stanowi ok. 80% nasiąka i się rozkłada mniej więcej w ciągu roku. Ponadto kartony zajmują mało miejsca na wysypisku – po użyciu są zwyczajnie zgniecione. Metr sześcienny sprasowanych kartonów waży do 800 kg, natomiast złom stalowy rzadko trafia na wysypisko sprasowany. Ponadto kartony są lżejsze, a do ich produkcji potrzeba mniej energii.

Poniżej trochę danych

2002	2003	2004	2005	2006	2007
Masa opakowań wielomateriałowych na rynku (w tonach)					
Dane oficjalne	Dane oficjalne	Prognoza	Prognoza	Prognoza	Prognoza
101 571	79 202	94 222	103 880	111 255	116 818
Struktura rynku – kartony do płynnej żywności (w tonach)					
40 000	42 000	45 000	45 000	47 000	50 000
Struktura rynku – pozostałe wielomateriały (torebki po chipsach, kapsle, worki po cementcie)					
61 571	37 202	49 222	58 880	64 255	66 818
Wymagany poziom recyklingu					
5%	8%	12%	16%	20%	25%
Zrealizowany (2002,2003)/Wymagany poziom recyklingu (w tonach)					

6 617	10 678	11 307	16 621	22 251	29 205
Analiza ilości odpadów wprowadzonych na rynek w roku 2007:					
<p>należy zebrać ponad 29 tys. ton odpadów wielomateriałowych, aby zrealizować 25% poziomu recyklingu w roku 2007. Ponieważ nigdzie na świecie nie zbiera się w sposób selektywny opakowań po maśle, kapsli, torebek po czipsach, bo to jest nieopłacalne i awykonalne, i nie da się tego także odseparować z całego strumienia odpadów komunalnych, bo wszystko się lepi i klei, w praktyce oznacza to konieczność realizacji obowiązku tej kategorii jednym rodzajem opakowania – kartonami do płynnej żywności. Oznacza to, że trzeba będzie zebrać z rynku więcej, niż co drugi karton, i poziom recyklingu dla tej podgrupy opakowań wyniesie prawie 58,4%!!!!!!!</p>					
Udział opakowań wielomateriałowych w wolumenie opakowań ogółem					
4,1%	3,1%	3,7%	3,7%	3,7%	3,7%
Udział kartonów do płynnej żywności w wolumenie opakowań ogółem					
1,6%	1,7%	1,7%	1,6%	1,5%	1,6%
Analiza kosztów recyklingu odpadów wielomateriałowych grupą kartonów do płynnej żywności w roku 2007					
<p>Możliwość zbiórki selektywnej kartonów do płynnej żywności można oszacować na nie więcej niż 10 tys. ton. Dodatkowo, w 2007 roku, gdy wzrosną poziomy recyklingu (25% wobec 12% w roku 2004) znacznie się zwiększy popyt na ten rodzaj odpadów. Trzeba je będzie pozyskać w gminach. Opłata recyklingowa oparta będzie na kosztach zbiórki, które można oszacować na ok. 800 zł/tonę i wstępnie wydaje się, że jest to poziom minimalny. Zatem opłata recyklingowa (zapłacona przez przedsiębiorców organizacjom odzysku) wyniesie nie mniej, niż 8 mln. zł.</p> <p>Reszty się nie zbierze, bo nie będzie jak. Za brakującą, nie zebraną i nie poddaną recyklingowi ilość odpadów przedsiębiorcy zapłacą więc sankcyjną opłatę produktową: za brakujące 19 205 ton x 2760 zł. za tonę (aktualnie obowiązujące stawka opłaty produktowej) = 53 004 511 zł. + wcześniejsze 8 mln. = 61 004 511 zł. Tyle, za realizację obowiązków zapłacą przedsiębiorcy wykorzystujący te opakowania, w tym także mleczarnie i producenci soków.</p> <p>To nie jest lobbing, tylko jawna dyskryminacja jednej podgrupy opakowań!</p>					
Poziomy recyklingu dla papieru					
37%	38%	39%	42%	45%	48%
Ilość do zebrania odpadów wielomateriałowych wg recyklingu 25% w roku 2007					29 205
Ilość do zebrania odpadów opakowaniowych, gdy obowiązek zrealizowany będzie wg surowca dominującego, czyli papieru o poziomie recyklingu 48% w roku 2007					56 073
Różnica					+ 26 868
<p>Wniosek jest prosty: nie dość, że odpadów na składowiskach nie przybędzie, powstanie dodatkowy strumień zebranych odpadów i poddanych recyklingowi.</p> <p>Argument, że kartony trafiają na składowiska jest nierzeczowy. Istotą</p>					

nowelizacji w poprawce nie jest likwidacja obowiązku w ogóle, lecz zamiana kategorii. Chodzi o to, by nie zbierać selektywnie odpadów opakowaniowych wielomateriałowych, bo ponad połowy nie da się w żaden sposób zebrać selektywnie, a przedsiębiorcy, którzy używają tych które da się zebrać musieliby sfinansować całą zbiórkę. Jest to ewidentne zachwianie zasad konkurencyjności. Realizacja obowiązku materiałem dominującym jest całkowicie uzasadniona.

Ponadto szacunkowe koszty recyklingu dla całego polskiego systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi w roku 2007 to ok. 375 mln zł. **Udział kosztów recyklingu opakowań wielomateriałowych w kosztach ogółem stanowić będzie 16,3%. Udział wagowy kartonów, przy pomocy których możliwa byłaby zbiórka to 1,6% ogólnej masy opakowań wprowadzonych na rynek. To są niewspółmierne koszty dla całego systemu.**

Kartony mogą być, i są z powodzeniem zbierane z papierem, następnie selekcjonowane i poddane recyklingowi. Tak się dzieje w krajach unii, tak się też dzieje w Polsce, choć nie na odpowiednią skalę. Należy podjąć działania edukacyjne, i zachęcać do wrzucania kartonów do odpowiednich pojemników (większość kartonów jest stosownie oznakowana) oraz zmusić organizacje odzysku, poprzez właściwe kontrole, do realizacji obowiązków ustawowych, a nie prowadzenia lobbingu w zakresie kierowania strumieni finansowych do swoich akcjonariuszy.

PRZYKŁAD – duża polska mleczarnia	
Ilość opakowań wielomateriałowych wprowadzanych w skali rocznej na rynek	4 500 ton
Wymagany poziom recyklingu w roku 2007 (25%)	1 125 ton
Szacunkowa możliwa zbiórka – jedynie połowa obowiązku recyklingu	562,5 ton
Szacunkowy koszt zbiórki 800 zł./tonę	450 000 zł.
Opłata produktowa za nie zebraną ilość (2760zł./tonę)	1 552 500 zł.
Razem koszty recyklingu w roku 2007 (bez odzysku)	2 002 500 zł.
Obowiązek dzisiaj (12% z 4 500 ton)	540 ton
Koszt aktualne (200 zł.tonę)	108 000 zł.
WNIOSEK	
Koszty dla przykładowej mleczarni wzrosną o 18,5 raza, tj. prawie o 2000%	

Wobec powyższego ponownie postulujemy utrzymanie w proponowanym przez rząd brzmieniu art. 1:

- poprawki nr 2 lit b),
- poprawki nr 3),
- poprawki nr 17).

III. Propozycje poprawek zgłoszone przez Pana Przewodniczącego

Pierwsza poprawka mówi o obowiązku osiągnięcia minimum 50% odzysku odpadów opakowaniowych **łącznie dla wszystkich rodzajów opakowań**, w których wprowadzono produkty, co jest dobrym rozwiązaniem.

Z kolei treść drugiej z nich, o ile wejdzie ona w życie w takim kształcie, będzie miała poważne, finansowe konsekwencje dla przedsiębiorców, a tym samym dla konsumentów. **To będzie gospodarza bomba z opóźnionym zapłonem, a jej wybuch nastąpi w 2006 roku!**

Apelujemy o jej całkowite wycofanie przez Pana Przewodniczącego!

Uzasadnienie

Druga poprawka traktuje o stawkach opłat, przy nie osiągnięciu przez przedsiębiorcę wymaganego poziomu odzysku łącznie. Wg propozycji Ministerstwa należałoby zastosować **stawkę opłaty dla tego rodzaju opakowania, w którym przedsiębiorca wprowadził produkty na rynek krajowy, dla którego stawka opłaty jest najwyższa.**

Oznacza to, że jeśli przedsiębiorca, który wprowadza na rynek dużo opakowań szklanych i nawet niewielką ilość opakowań plastikowych, przy niezrealizowaniu odzysku (który będzie liczony łącznie) **zapłaci opłatę produktową nie jak za szkło, które ma najniższą stawkę - 0,15 zł/kg, tylko jak za plastik 2,56 zł/kg lub opakowania wielomateriałowe 2,76 zł. za kg, o ile je ma w swojej strukturze.**

Opłaty, jakie dziś płacą przedsiębiorcy za recykling i niewykonanie obowiązku, czyli opłaty produktowe nie są wysokie. Ale poziomy recyklingu będą coraz wyższe (bo rosą corocznie oraz jest nowa dyrektywa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, która je jeszcze zwiększa) no i wprowadzony będzie odzysk! Z naszych obliczeń wynika, że wejście w życie poprawki w aktualnym kształcie w roku 2007 spowoduje, że obciążenia dla przedsiębiorców (oczywiście dla różnych w różny sposób) wzrosną nawet kilkudziesięciokrotnie! Tym bardziej, że istnieje duża szansa, że poziomy odzysku wprowadzone będą już w roku 2006.

Dziś szacuje się, że rynek realizacji obowiązków w przypadku odpadów opakowaniowych wart jest ok. 70 mln. zł. (tj. tyle rocznie płacą przedsiębiorcy za realizację obowiązków). Przy niekorzystnych rozwiązaniach - wejście propozycji Ministerstwa w życie - może to być nawet 1 mld złotych!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!, które w skali roku pochodzić będzie musiało od przemysłu. **To będzie szok kosztowy dla przedsiębiorców oraz szok cenowy dla konsumentów!**

Większość organizacji odzysku i przemysł recyklingowy będzie popierać te propozycje, bo pieniądze te krótkoterminowo trafiłyby do nich, zanim system zadziałałby, tj. wsparta byłaby selektywna zbiórka odpadów itp. i instalacje odzysku, np. spalarnie.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR GENERALNY
Agnieszka Jaworska

Polska Koalicja Przemysłowa na Rzecz Opakowań Przyjaznych Środowisku „Eko-Pak” powstała w roku 1995. Stowarzyszenie jest organizacją non-profit, skupiającą największe firmy produkcyjne z głównie z branży spożywczej oraz chemicznej, związane z wykorzystywaniem różnego rodzaju opakowań, także tych klasyfikowanych, jako wielomateriałowe, w mniejszym stopniu ich wytwarzaniem (szkło i kartony do płynnej żywności).

Lista firm – członków, informacja o władzach oraz Statut naszego Stowarzyszenia dostępne są na stronie internetowej pod adresem www.eko-pak.com.pl

Dodatkowych informacji udziela:

*Agnieszka Jaworska
dyrektor generalny
tel. 601 95 77 08*

Do wiadomości:

1. Pan **Jan Chojnacki**, poseł na Sejm RP, wiceprzewodniczący podkomisji, Sojusz Lewicy Demokratycznej
2. Pan **Bronisław Dutka**, poseł na Sejm RP, Polskie Stronnictwo Ludowe
3. Pani **Joanna Grobel – Proszowska**, posłanka na Sejm RP, Sojusz Lewicy Demokratycznej
4. Pani **Halina Murias**, posłanka na Sejm RP, Liga Polskich Rodzin
5. Pan **Ryszard Nowak**, poseł na Sejm RP, Prawo i Sprawiedliwość
6. Pan **Jan Sztwiertnia**, poseł na Sejm RP, Socjaldemokracja Polska
7. Pani **Elżbieta Ratajczak**, posłanka na Sejm RP, Liga Polskich Rodzin
8. Pan **Jan Rzymelka**, poseł na Sejm RP, Platforma Obywatelska
9. Pan **Tadeusz Wojtkowiak**, poseł na Sejm RP, Samoobrona